

ROMICS IMRE

professzor emeritus
Semmelweis Egyetem, Urológiai Klinika
romimre@gmail.com

100 ÉVES MAGYARORSZÁG ELSŐ UROLÓGIAI KLINIKÁJA

Európa első urológiai egyetemi klinikáját 1920-ban Budapesten alapították. Az első professzor és igazgató Illyés Géza volt. 1921 óta az urológia az orvosi fakultásnak egy önálló tantárgya a Pázmány Péter, majd a Semmelweis Egyetemen is. Illyés világszinten elismert volt, 1939-ig több mint százan jöttek a klinikára az USA-ból és száz látogató volt más országokból is. A II. világháború után a kiváló tanszékvezetőknek és munkatársaknak köszönhetően a mai napig fontos szerepet játszanak az európai urológiai fejlődésében. A Klinika oktatási, tudományos és klinikai munkájával ma is az európai urológia térképén foglal helyet.

Kulcsszavak: urológiai klinika, Pázmány Péter Egyetem, Semmelweis Egyetem

THE FIRST UROLOGY CLINIC OF HUNGARY IS 100 YEARS OLD. The first urology clinic in Europe was established in Budapest in 1920. The first professor and chair was Géza Illyés. Urology has been an independent subject of the medical faculty at the Péter Pázmány University and later at the Semmelweis University since 1921. Illyés' activity was highly respected worldwide, and until 1939 more than 100 visitors came to the clinic from the USA and another 100 visitors came from other countries. After the World War II due to the outstanding professors and staff, the department still plays an important role in the developing European urology. The clinic with its educational, scientific and clinical work still has an important role in the European urological map.

Keywords: Urology Clinic, Pázmány Péter University, Semmelweis University, Géza Illyés

Az urológiai betegségek egyidősek az emberiséggel. Az urológiai betegségek „kezelésének” története egész Európában több száz évre nyúlik vissza és jelentős irodalma van. Az első jelentős magyar urológiai mű – még ha a kor szokásának megfelelően németül íródott is – Ivánchich Viktor „*Blasensteinerstrümmerung*” című könyve 1842-ben. A következő jelentős mű urológustól, Antal Gézától már magyarul jelent meg 1888-ban *Hugyszervi bántalmak* címmel.¹

¹ ROMICS Imre, *Adatok a magyar urológia történetéhez*, (Budapest: Semmelweis Kiadó, 2017), 11.

A 19 században Magyarországon is sebészek látták el az urológiai betegeket; amennyire tudták. Egy nevet mindenképpen meg kell említeni, Balassa János egyetemi klinikaiigazgató sebész nevét, aki húgycsőszűkületet, vesicovaginális fistulát operált az 1860–70-es években, éternarkózisban. Mindenütt kialakultak olyan sebészek, akik egyre jobban specializálódtak az urológiai betegségekre. Balassa utódja alatt, az egyetem Sebészeti Klinikáján Illyés Géza vezette az urológiai betegek ambulanciáját. Bőrgyógyászok foglalkoztak a venereológias betegségekkel.

Illyés Gézáról kicsit részletesebben kell megemlékeznünk, hiszen ő volt az a nemzetközi hírnévű tudós, aki lényegében megalapozta a magyar urológia önálló tudományterületté válását és az ő nevéhez fűződik a klinika megalapítása is.² Marosvásárhelyen született ismert székely nemesi családban, s az ottani református kollégiumban kezdte tanulmányait. A budapesti Tudományegyetem Orvosi karán 1888 és 1893 között tanult, de közben Párizsban a Sorbonne, Berlinben a korabeli Európa egyik leghíresebb tanintézetében, a Frigyes Vilmos Egyetem orvosi karán is megfordult. 1900-tól a Dollinger Gyula vezette Sebészeti Klinikán már első tanársegéd lett. Fokozatosan az urológiai sebészet nemcsak hazai, de nemzetközi hírnévű tudósa lett. Ezt bizonyítja, hogy 1908-ban a francia, 1910-ben az amerikai Urológiai Társaság választotta tagjává.³

A századforduló után a Szent János és a Szent Rókus Kórházban is kialakult önálló urológiai osztály. A „békés, boldog” Ausztria–Magyarország, a Monarchia-idők hihetetlen gyors gazdasági, társadalmi, kulturális fejlődését az első világháború megállította. A háború történetét ismerjük, milliók halála mellett milliók tértek haza kéz, láb nélkül, és minden más egyéb, pl. kismencedei sérüléssel. A nemi betegségek száma ugrásszerűen megnőtt. Ezért, az egyetem vezetése már 1916-ban foglalkozott azzal, hogy – más önálló új diszciplínák mellett, mint például radiológia, orr-fül-gége – önálló urológiai tanszék is szükséges. Számoltak a megnövekedett betegszámmal, amely több ágyat, osztályt kívánt. De elsősorban több képzett urológust, és képzőhelyet, (egyetemi tanszék, képzők, egyetemi oktatók) valamint az urológia beépítését a curriculumba igényelt.

A trianoni békediktátumot 1920. június 4-én írták alá a nagyhatalmak és rá két hétre, június 24-én megnyitotta kapuit a Pázmány Péter Tudományegyetem Urológiai Klinikája. A békediktátum, és a háború okozta gazdasági és társadalmi nehézségek következtében szóba sem jött új épület emelése. Ezért az egyetem a már kilenc éve a Szent Rókus Kórházban működő urológiai osztályt kinevezte egyetemi klinikává, az osztályvezető főorvost, Illyés Gézát pedig nyilvános rendes egyetemi tanárrá.

A klinika felszereltségéről, személyzetéről korábban már közöltünk eredeti forrást.⁴ Az olvasható, hogy van tanterem, könyvtár és sokféle folyóirat. De egyetemi klinika létét legjobban az egyetem tanrendje bizonyítja és igazolja. Az 1920 nyarán alapított klinika oktatása már az őszi curriculumba nyilvánvalóan nem kerülhetett be, ezért a sebészet keretén belül folyt az urológia tanítása. De az 1921-es tanrendben már szerepel.

² Életútját tanítvány és utódja mutatta be részletesen: BABICS Antal, *Illyés Géza. A múlt magyar tudósai* (Budapest: Akadémiai Kiadó, 1972).

³ BABICS, *Illyés Géza*, 55–56.

⁴ ROMICS, *Adatok...*, 14.

Budapesti Kir. Magy. Pázmány Péter Tudományegyetem Urológiai Klinikája

Tudományegyetemi klinika.

(A székesfővárosi Szt. Rókus-kórház keretében működik.)

Budapest VIII, Gyulai Pál-utca 2.

Telefon: 32-5-97.

Egy mellékállomással. E szám alatt hívható az igazgató-tanár d. e. 8—10-ig, az orvosi kar d. e. 8—12-ig és d. u. 4—6-ig, az ügyeletes orvos pedig éjjel-nappal.

Fenntartó: A MAGYAR ÁLLAM *Alapítási év:* 1920.

(Vallás- és Közoktatásügyi Miniszterium) és BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS KÖZÖNSÉGE.

A Szt. Rókus központi kórháznak a Rákóczi-út és Gyulai Pál-utca sarok részén, a II. emeleten van a klinika. Beépített légköbtartalma mintegy 7000 m³. A Keleti pályaudvar felől a 19, 53, 69, 75, 76-os, a Nyugati pályaudvar felől a 4, 6, 7, 7/a és a Déli pályaudvar felől a 44 és 75-ös villamossal, valamint a 12-es autóbusszal érhető el.

BERENDEZÉS ÉS FELSZERELÉS.

Gyógytényezők: Diathermia, kvarz-fénykezelés, röntgen, rádium, aseptikus műtő, sterilizáló helyiség.

Vizsgálati berendezések: Röntgen, bakteriologiai, kémiai és tükröző laboratórium.

109

SZEMÉLYZET.

Orvosok:

Igazgató-tanár	dr. Illyés Géza egyet. ny. r. tanár
I. tanársegéd	dr. Minder Gyula egyet. magántanár
Tanársegéd	dr. Melly Béla
C. tanársegédek	dr. Herman János, a röntgenlaboratórium vezetője
	dr. Huth Tivadar
	dr. Sas Lóránd
	dr. Török Sándor
Díjas gyakornokok	dr. Lenhof Antal
	dr. Steller László

továbbá 8 díjtalan és 1 bejáró gyakornok.

Felvehető orvosgyakornokok száma: 12.

Felvehető gyakorlóévesek száma: 4.

Orvosi segítség személyzet: 1 röntgenkezelőnő, 1 főműtősnő, 2 segédműtősnő, 2 műtőszolga.

Ápoló személyzet: 17 ápolónő.

Egyéb személyzet: 1 takarítónő.

BUDAPEST Budapesti Kir. Magy. Pázmány Péter Tud.-egy. Urológiai klin.

Tudományos felszerelések: Vizsgáló helyiség, mely egyúttal tanterem, 273 kötetből álló könyvtár, 6 folyóirat: Orvosi Hetilap, Münchener Med. Wochenschrift, Zeitschrift für Urologie, Zeitschrift für Urologische Chirurgie, Journal d'Urol., Journal of. Urol., British Journ. of Urolog. 402 makroszkopos készítmény.
Egyéb: Kápolna, könyvtár, telefonhírmű, virágos udvar.

BETEGOSZTÁLY.

Összes
ágyszám . . . . . 100 . . . . .
betegszobák szerint
3 ksz. 6 ágy
5 kt. 94 „ (68 ffi, 26 n.)

Befogadóképessége összesen: 100 ágy 8 betegszobában.

Napi ápolási díj: Két- vagy többágyas különszobában: 8.— P, közös körtermében: 6.20 P. A kísérőért fizetendő díj: két- vagy többágyas különszobában: 4—6.— P. A külön ápoló díja: 4.— P.

BETEGFORGALOM.

Az ápolási napok száma: 30.229	Fontosabb intézeti tevékenység:
Felvétetett 1191	A műtétek száma . . . 350—400
Elbocsátott 1137	Laborat. vizsgálatok . . . 5490
Meghalt 54	A boncolások száma . . . 49
Az ápolat betegek száma . . . 1283	Röntgenvizsgálatok . . . 2500—3000
Az üzemben tartott betegágyak 6371	Átvilágítás 100
ápolási napon át álltak üresen.	Felvétel . . . . . 2400—2900
	Mély besugárzás 50

Járóbeteg-rendelés:

Milyen betegek részére?	A vezetőorvos neve	A rendelés órái	A betegek száma új régi	A rendelések száma összesen
Urológiai . . .	<i>dr. Illyés Géza</i>	1/2 10—1/2 11	1952 854	2806

ÜZEMI BERENDEZÉSEK.

Az élelmezést a Szt. Rókus kórház központi konyhája látja el.
A mosást a Szt. István kórházban központilag intézik.
A személyzet részére mosókonyha van berendezve.
Fa- és belföldi szénfűtéses kályhák. A tüzelőanyagot a Szt. Rókus kórház adja. Gázkályhák a műtő és kötöző helyiségben. Állandó központi melegvízellátás, a Szent Rókus-kórház kazánházából.
Világítása: Villany: Elektromos áramának rendszere: egyenáram, feszültsége: 110 Volt. Az áramot Budapest Székesfőváros Elektromos Művei szol-Vizellátása. Közüzemi.
Vízvezetési és csatornázási berendezések: 12 hidegvízcsap, 8 hideg-meleg-vízcsap, 6 kád, 7 klosetülés. A szennyvíz a közcatornába folyik. A szemetet a székesfőváros zárt autókön elszállítja.
Hűtőberendezés és a jégszerzés módja: 2 drb. jégszekrény mesterséges jéggel hűtve. Hullahűtés: jéggel, zárt szekrényekben.

110

A színvonalat és az elismertséget bizonyítja az 1922 óta vezetett vendékönyv, amiről korábban részletes dolgozatot írtunk.⁵ Csak példaként említjük meg, hogy az USA-ból 106 vendég jött a klinikára az utolsó békeévig (1939). A többi országból, – véletlenül – ugyancsak 106. Összesen 212. Illyés azon kevés európai között volt, akik az Association of American Genital Surgeons, elit amerikai társaságnak is. Tiszteletbeli tagja volt az argentin urológus társaságnak is. Hazai elismerését jelentette az akadémiai tagság. Sőt ő lett az Akadémia Orvosi Osztályának elnöke is.

⁵ Imre ROMICS, Rainer ENGEL, Tupper STEVENS and Peter NYIRÁDY, „The Guestbook of the Urology Department of SemmelweisUniversity in Budapest: a Mirror of International Contacts”. *Journal of Urology* 178, 2. sz. (2007), 409–413.

<p style="text-align: center;">A BUDAPESTI</p> <p style="text-align: center;">KIRALYI MAGYAR TUDOMÁNYEGYETEM</p> <p style="text-align: center;">TANRENDJE</p> <p style="text-align: center;">AZ MDCCCXXI—MDCCCXXII. TANÉV</p> <p style="text-align: center;">ELSŐ FELÉRE.</p> <div style="text-align: center;"> <p>A BUDAPESTI KIRALYI MAGYAR TUDOMÁNYEGYETEM TULAJDONA. MINDENKÉNT UTÁNYTOMÁS TILOS.</p> </div> <p style="text-align: center;">BUDAPEST, KIRALYI MAGYAR TUDOMÁNYEGYETEMI NYOMDA. 1921.</p>	<p style="text-align: right;">229</p> <p><i>Bőr- és bujalkórtani diagnosztika.</i> Hetenként 3 óra. Szombaton d. e. 9—11-ig és később meghatározandó időben. (Régi Szent János kórház.) Dr. GUSZMAN JÓZSEF magántanár.</p> <p><i>A bőr- és nemi betegségek pathológiája és kórszövettana.</i> Hetenként 2 óra. Szombaton d. e. 11—1-ig. (Bőrkórtani klinika. VIII., Mária-utca 41. sz.) Dr. NEUBER EDEB magántanár.</p> <p style="text-align: center;">XV. Urologia.</p> <p><i>Urologia.</i> Hetenként 5 óra. Hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken d. e. 8—9-ig. (Urológiai klinika és Szent Rókus kórház.) Dr. ILLYÉS GÉZA ny. r. tanár.</p> <p><i>Veseésbél- és vizegcsatornák műszerei.</i> Hetenként 2 óra. Kedden d. u. 5—7-ig. (Ugyanott.) Ugyanazon tanár.</p> <p><i>A húgyvesék sebésze.</i> Hetenként 3 óra. Vasárnapon d. e. 9—12-ig. (A pesti izr. hitközség kórháza.) Dr. ALAPI HENRIK ez. rk. tanár.</p> <p><i>A férfi ivar- és húgyvesék bántalmainak kör- és gyógytana,</i> húgyeső- és hólyagtükrözési gyakorlatokkal. Hetenként 3 óra. Később meghatározandó időben. Vasárnapon és szombaton. (Poliklinika. VIII., Szövetség-utca 14—16.) Dr. FELEKY HUGÓ magántanár.</p> <p><i>A húgy- és ivarszervek kémiai diagnosztikája, különös tekintettel a vizsgálati módszerekre, gyakorlatokkal egybekapcsolva.</i> Hetenként 3 óra. Szombaton és vasárnapon d. e. 11—12-ig. (Szent István kórház, B. pavillon.) Dr. RÁSKAI DEZSŐ magántanár.</p> <p><i>A húgyvesék sebésze.</i> Hetenként 2 óra. Szombaton d. e. 10—12-ig. (Új Szent János közkórház, urológiai sebészeti osztály.) Dr. RIMMER BÉLA magántanár.</p> <p><i>A húgy- és férfi-ivarszervi bántalmak kör- és gyógytana.</i> Hetenként 3 óra. Szerdán d. u. 6—7-ig és szombaton d. e. 11—1-ig. (II. sz. sebészeti klinika.) Dr. UNTERBERG HUGÓ magántanár.</p> <p><i>A húgy- és ivarszervek sebészeti megbetegedései.</i> Hetenként 3 óra. Hétfőn és pénteken d. u. 6—1/2-8-ig. (I. sz. sebészeti klinika. VIII., Üllői-út 78.) Dr. MEZŐ BÉLA magántanár.</p>
--	--

1935-ben ünnepelte a Budapesti Tudományegyetem fennállásának 300 évfordulóját. A kormányzat ekkor gesztusokat kívánt tenni a pest egyetemnek, amelyik korábban többször kifogásolta, hogy a vidéki intézményekre nagyobb figyelmet fordít az ország vezetése. 1936-ban a két egymás mellett levő belgyógyászati klinika közül az egyiket átadták az urológiának, és nagyon alaposan felújították, így a klinika a „campuson” belülré került. Illyés 1936 szeptemberében Bécsben főreferens volt a Nemzetközi Urológiai Társaság VII. kongresszusán és utána 67 külföldi professzort hívott meg a klinika megnyitó ünnepségére. Babics Antal könyvében utal arra, hogy ebben az időben Párizs után a pesti klinika volt a második ilyen intézet egész Európában.⁶ Ez utóbbi tévedésnek bizonyult, az első klinika a budapesti. Illyés professzor 1941-ig vezette a klinikát, 1951-ben halt meg.

Utódja, Minder Gyula (1895–1982), egykori tanítványa, aki a Szent János Kórház főorvosa lett. Minder jól képzett urológus volt, már a 30-as években végzett transurethralis resectiót. Sokat publikált magyar, német, olasz, angol és francia nyelven. Az ő nevéhez fűződik a Magyar Urológia folyóirat alapítása és szerkesztése (1938). Igazgatói

⁶ BABICS, *Illyés Géza*, 106–107.

tevékenysége a háborús évekre tevődik (1942–44), és bár 1944 őszéig Magyarországon nem volt front, ő maga távol tartotta magát a politikától, a háború a közhangulatra, ellátásra rányomta bélyegét. 1944 végén Svájcba utazott, Zürichben maradt, és nem tért vissza.

A háború Magyarországon háromnegyed évig, Budapest ostroma jó másfél hónapig tartott. Súlyos károk keletkeztek az országban, a fővárosban és a klinikán is. A károkat lassan helyrehozták és 1946 elején kinevezték az új tanszékvezetőt. Babics Antal klinikaigazgató 1902-ben született a Balatontól északra egy pék 9 gyermeke közül nyolcadiknak. Katolikus nevelésben részesült, bátyja pap lett, középiskoláját Győrben a bencéseknel végezte. A vidéki fiú Budapestre került kollégiumba és az Orvosegyetemre. Először Illyés Géza fizetetlen asszisztense, majd első helyettese lett. 1936–37-ben másfél évet Berlinben, a *Collegium Hungaricum*-ban töltött. 1941-ben Illyés Géza nyugdíjba ment, várhatóan Babics követte volna őt. A miniszter azonban másképp rendelkezett, így Minder Gyula lett a klinika második igazgatója. Babics katonaeorvos lett majd 1946-ban tanszékvezető. De addig még sok minden történt. Babics a társadalom alsó középosztályából származott, felesége egy Esterházy-grófné lett, Ilona. Ők ketten azt vállalták – amiért 1944. október 15, Horthy és kormánya eltávolítása után, és a 3 hónapos magyar-nemzetszocialista időben főbelövés járt –, hogy zsidó magyarokat, háború- és náciellenes személyeket és kommunistákat bújtattak. Néhányukból aztán a kommunista időben igencsak negatív szereplők lettek. Egyikük később a magyar

KGB hírhedt vezetője lett. Egy másik megmentett az 50-es évek belügyminisztere, az 1956-os forradalom leverője, 1988-ig a kommunista párt vezetője lett: Kádár János. A pap testvér, és a grófi feleség mellett Babics pedigéjét az is rontotta, hogy a háború után a Kisgazdapártba lépett be és nem a Kommunista Pártba. Aztán később mégis beléptették. Közben kétszer volt dékán, majd az 1956-os forradalom idején egészségügyi miniszter. Annak leverése után Kádár kirúgta a pártból.

Tekintélye, kiemelkedő szakmai teljesítménye, a vese nyirokkeringésével kapcsolatos tudományos munkája miatt 1974-ig, 72 éves koráig volt igazgató. Munkatársai közül sokan lettek osztályvezető főorvosok, illetve klinikaigazgatók.⁷ Számítalan kitüntetést kapott. A Magyar Urológus Társaság örökös elnöke, az Osztrák és a Német Urológus Társaság tiszteletbeli tagja volt. A SIU-nak (francia rövidítése a Nemzetközi Urológus Társaságnak) a 30-as évektől volt tagja. A legnagyobb magyar tudományos-művészeti díj, a Kossuth-díj birtokosa, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja volt. 90 éves korában hunyt el. Vendégkönyve számtalan közép-kelet-európai és nyugat-európai vendég beírását tartalmazza.⁸

Babicsot Balogh Ferenc követte (1916–2003), egykori tanítványa. Balogh már 1974-et megelőzően 11 évet töltött Pécsen, mint klinikaigazgató. A Babicsnál 16 évvel fiatalabb professzor újabb lendületet adott a klinikának. Rutinműtét lett TURP (transurethralis resectio prostatae), TURTU (transurethralis resectio tumoris). Lett izotóp-laboratórium. A lokálban végzett műtéteket hamarosan felváltotta az intubációs és főleg az epidurális érzéstelenítés. Gyakoriak lettek a pyelon- és húgycsőplasztikai műtétek, elindult az urodinamiás vizsgálat, antiinkontinenciás műtétek, PCNL, (percutan, bőrön keresztülli vesekőtörés, nephrolytolapaxy), URS (ureteroscopia, ureterbe, vesébe való betekintés).

Balogh jelentősen építette a nemzetközi kapcsolatokat. Szocialista relációban sokat utazott. Német tudása révén szívesen ment Németországba is. De járt az USA-ban és egyszer a Szovjetunióban is. Legfontosabb nemzetközi szerepe, hogy az EAU (Európai Urológus Társaság) alapító tagja és 1986-ban Budapesten megszervezte az EAU-kongresszust, ami Kelet-Közép Európában azóta sem volt.

A klinika élén 1986-tól Frang Dezső állt. Ő szintén Babics-tanítvány volt, és ugyancsak Pécsen volt klinikaigazgató Balogh után egy évtizedig. Igazgatói periódusa (1986–1997) nagyobb részt a rendszerváltozás utáni időszakra esett. Bár az nem történt meg egy nap alatt. Kapitalizálódott az egészségügy és a gyógyszeripar is. Jöttek a cégek műszer- és gyógyszerkínálataikkal, elindultak a gyógyszervizsgálatok, és szponzorálással egyre több urológus került ki nemzetközi kongresszusokra, EAU-ra. Ez nem egyirányú út volt, jöttek külföldi kollégák is Magyarországra, közös tudományos projektek indultak. Igazgatása alatt nőtt az endoszkópos veseműtétek száma. Az előrehaladott

⁷ ROMICS Imre und ROMICS Miklós, „Wissenschaftliche Aktivität der Urologischen Klinik in Budapest in der Nachkriegszeit 1946–1956”, *Der Urologe* 55 (2016), 534–538.

⁸ ROMICS Imre, *Babics Antal 1902–2002* (Budapest: T+O Kiadó, 2002).

hólyagdaganatok eseteiben bevezetésre került a radikális cystectomy és az orthotopikus hólyagpótlás. Kiteljesedtek az urodinamikai vizsgálatok és a női inkontinencia sebészeti megoldásai. Az urológiai sebészeti tevékenység mellett az 50-es évektől 1997-ig a klinika keretén belül működött az ország legnagyobb hemodialízis-osztálya. Az 1984-ben indult a klinika átépítése, a külsejét meghagyva 1990-re befejeződött. Született több PhD disszertáció is.

1997-ben Romics Imre, mint korábban Balogh és Frang, konkurens nélkül kapta meg a tanszéket. Előtte mindössze 1974-től csak a 3 éves németországi és 1995 és 1997 között az ORFI-nál töltött kétévi főorvosi funkció miatt volt távol az egyetemről. Tevékenységét mindvégig befolyásolta a németországi munka, az ott tapasztaltak, az ottani munkastílus és szervezettség. A 80-as évek elejétől a nemzetközi kapcsolatok is lassan kiszélesedtek (1983-ban Bob (Robert) Myers a Mayo Klinikáról – a radikális prostatectomia akkori pápája – kezdte a látogatók sorát. Lett barát az 1975-ös drezdai és az 1977-es prágai tanulmányútból is. Az 1984-es 3 hónapos tartózkodás Bonnban nyitotta meg igazán a sort. Még a politikai változások előtt tartott rendszeres osztrák–magyar közös kongresszusok révén is szaporodtak a barátok. A rendszerváltozás, 1990 után lehetőség nyílt többet utazni és kapcsolatokat építeni. Magyarok számára elsősorban a német kongresszusok és az EAU-kongresszusok voltak a célpontok.

A 90-es és a 2000-es évek elejének gazdasági helyzete nagy beruházásokat nem tett lehetővé, de ultrahangok, új műtőasztalok és műtőlámpák, endoszkópok, egy tanterem, az egész műtőtraktus (5 műtő) és intenzív osztály légkondicionálóval való ellátása, majd laparoscop beszerzése, az andrológia és az urodinamiás labor modern Dysa-géppel való felszerelése jelentős előrelépést jelentett. Romics nevéhez fűződik a PSA (prostatata specifikus antigén) magyarországi bevezetése, elterjesztése, az első prosztataszűrést is ő szervezte. 2000 óta elsőként és jelenleg is egyetlenként a klinikának onkoterápiás részlege is lett, később 3-4 urológus és onkológus szakorvossal. 2004-ben alapította az Uroonkológia c. folyóiratot jelentős nemzetközi szerkesztőbizottsági tagsággal 11 éven át. 2009-ben alapította a Magyar Uroonkológiai Társaságot, melynek elnökségét 2017-ben adta át utódjának. 2015-ben az ESOU (European Society of Oncological Urology) Életműdíjjal jutalmazta.

2006-ban az EBU (European Board of Urology) továbbképző centrumnak certifikálta a klinikát, majd ezt kétszer meghosszabbította, legutóbb 2016-ban. Romics 1999-től az EAU EUSP (European Urological Scholarship Programme) [röviden: ösztöndíjbizottság] bizottság tagja volt, egyedül Közép-Kelet-Európából két cikluson át, csakúgy, mint az ESU (European School of Urology) vezetőségének. 2000 óta tagja az EAU History Office-nak. Tiszteletbeli tagja az EAU-nak, a DGU-nak (Deutsche Gesellschaft der Urologie), valamint a cseh, szlovák, lengyel, osztrák és román urológus társaságnak, a horvát orvosszövetségnek. 2001-ben Marbergerrel együtt szervezték az EAU Regionális Office ernyője alatt az első CEM-et (Central European Meeting), majd 2005-ben az ötödiket. 2010-ben az AAEU (Association of Academic European Urologists) kongresszusát szervezte meg Romics Imre, egy évvel később egy

nemzetközi andrológus kongresszus mellett (szervezte Kopa Zsolt) az 5. Nemzetközi Urológiatörténeti Kongresszust. A 90 éves évfordulót megtisztelte P. A. Abrahamsson, az EAU főtitkára is. Kétnyelvű könyvet is jelent meg a klinika történetéről. Romics tagja volt a Semmelweis Egyetem szenátusának, kétszer is elnöke a kollégiumnak.

Nagy sikerűek a mai napig a FUN-ok (Füvészkerti Urológus Napok). Romics Imre utódja, Nyirády Péter, 2020-ban már a 33-at szervezi. Mindig februárban (beceneve urofarsang), mindig másfél napos és mindig 3 külföldi előadóval. Így aztán több tucat európai előadót láttunk már vendégül, de voltak meghívottak az USA-ból is.

2012-ben, a törvények szerint 65 éves korában átadta a klinikát korábbi munkatársának, Nyirády Péternek. Nyirády 1971-ben született és 1995-ben végzett. 2000-ig a fővárosi Heim Pál gyermekkórházának urológiai osztályán dolgozott. 2000-ben az EUSP (European Urological Scholarship Programme) segítségével egy évre Londonba jutott, a Great Ormond Street Hospitalba, ahol kísérletes munkával elkészítette PhD-tézisét majd azt Budapesten 2003-ban megvédte. London után az Urológiai Klinikán kezdett dolgozni. Az urológia minden területét művelte, ő kezdte a laparoscopos műtéteket és jártasságot szerzett a húgycső és külső genitáliák plasztikai műtéteiben. 2009-ben a klinika igazgatóhelyettese, 2011-ben professzor lett. Ez évben védte meg a Magyar Tudományos Akadémián MTA doktori téziseit is.

2012. július 1. óta vezeti nagy lendülettel a klinikát. Bár a 2010-ben pozitívan változott politikai és főleg növekvő gazdasági helyzet is segített, ambíciója nélkül nem fejlődött volna ennyit a klinika. Megnőtt a műtéti szám, átépítések folytak az andrológiai, urodinamiás laboratóriumban, műszerek széles skálája érkezett, megnőtt a felső üregrendszeri endoszkópos, laparoscopos, andrológiai microsebészeti és radikális tumorműtétek száma. Újra van kutatólaboratórium öt munkatárssal, széles nemzetközi együttműködéssel. Folytatja a FUN-okat és az Uroonkológus Kongresszusokat, de újabb továbbképző tanfolyamokat szervez számos témakörben.

Működése alatt hosszabbította meg az EBU (European Board of Urology) certifikációját és közben az andrológiai tevékenység is európai elismerést kapott. Az EAU EUSP és az EAU akkreditációs bizottságának is a tagja. Az Egyetemen a szenátus és a klinikai bizottság tagja, valamint a továbbképzésért felelős intézet vezetője. Rendszeres előadó a Semmelweis Egyetem hamburgi Asklepios társaság urológiai klinikáján. Tovább szélesíti a klinika nemzetközi kapcsolatait, az AUA-n (Amerikai Urológus Társaság) létrehozta egy USA–magyar–lengyel rendszeres szimpóziumot, melyet évente rendeznek meg. A lengyel urológus társaság tiszteletbeli tagja.

2020-ban ünnepli a klinika, a magyar és az európai urológus társadalom a klinika alapításának 100. évfordulóját.